

Essee

Kaugõppe plussid ja miinused

Annotatsioon

Antud essees toob autor esile kaugõppes plussid ja miinused ennekõige õppija seisukohalt. Hinnatakse kaugõppes saadava hariduse kvaliteeti. Autor jõuab järeldusele, et saadava hariduse kvaliteet sõltub eelkõige õppijast endast. Esse lõpus püstitab autor küsimuse, miks on kaugõppe vorm Eesti haridussüsteemis seni alahinnatud.

Kaasaegne kiire elutempo teeb teinekord korrekture ka hariduse omandamisel. Kes on sunnitud kõrgkooliõpingud tööüleannete tõttu pooleli jätma, kellel ei olnud võimalik alustadagi. Samas on kvaliteetse (kõrg)haridusel oluline ühiskonna üldises arengu ja muutumise protsessis, mis aitab tõsta elanikkonna konkurentsivõimet ning innovatiivsuse taset. Selleks, et soovitud haridustase siiski omandada, on mitmeid võimalusi. Üks alternatiive kõrghariduse omandamiseks on õpe kaugõppe vormis.

Kaugõppe vorm on esile toodud Eesti elukestva õppe strateegias, kus on eraldi punktina välja toodud kaugõppe võimaluste laiendamise vajadus, mille üldeesmärgiks on seatud Eesti elanikkonna võimaluste ja motivatsiooni suurendamine osalemiseks nii formaalses, mitteformaalses kui ka informaalses õppetegevuses, eesmärgiga parandada oma teadmisi ja oskusi vastavuses iseenda, kodanikkonna, ühiskonna ja tööturu vajadustega [1].

Kaugõppel on omad plussid ja miinused, mis ei erine oluliselt muude õppevormide omadest. Plussideks on kindlasti paindlik aja planeerimise võimalus – loengud on harva ning nende ajad pikalt ette teada. Õppida saab siis, kui selleks aega on. Hästi on korraldatud õppimise tugisüsteem – vabalt on saadaval õppematerjalid, on olemas pidev kontakteerumisvõimalus õppejõududega, osa õppest on läbitav e-keskkonnas. Samuti loob internet suhtlemisvõimaluse teiste õppijatega.

Miinusteks võib lugeda õppimise suhteliselt kõrget hinda, kuna kaugõpe on riikliku eelarve väline, siis maksab selle eest õppija ise. Muidugi on siin võimalus, et õpingute eest maksab tööandja, aga reeglits see kahjuks ei ole. Õppija jaoks on miinuseks harvad loengukorrad. Miinuseks võib olla ka eelarvamus kaugõppe kvaliteedist kuna õppetöö toimub suhteliselt harva õhtuti ja nädalavahetustel. Leitakse, et kuna õppimine ei ole õppijale primaarne tegevus s.t. õppimine toimub muu tegevuse kõrvalt, enamiku õppijate puhul on primaarseks töö ja/või pere, siis õppimiseks ei pruugi aega jääda. Arvatakse, et seetõttu on lattu ka õppejõudude poolt väheke madalamale seatud, õppijalt nõutakse mõnevõrra vähem kui iga päev ülikoolis käijailt.

Plussid puudutavad ennekõike õppijat ennast ja sellest, kuivõrd hästi keegi suudab neid oma kasuks pöörata. Mida aga arvata miinustest?

Olulisim neist võiks olla kaugõppes saadava hariduse kvaliteet. Hariduse kvaliteet sõltub ennekõige õppejõududest ning sellest, kes haridust omandab. Samuti nagu on igas teise õppevormi puhul. Kuna Tallinna Tehnikaülikooli õppejõud on igati tasemel ja tunnustatud, siis eriti tähtsal kohal on õppija eesmärgid ja motivatsioon. Kui eesmärgiks on vaid kunagi alustatud õpingud lõpuni "venitada", et saada kätte kõrgharidust kinnitad diplom, siis mingist kvaliteedist tõesti rääkida ei saa. Kui aga õppija teab, miks ta kooli läks, mida ta sealt saada soovib, siis saadava hariduse kvaliteet ei ole mingil juhul madalam kui päevases statsionaarses õppevormis õppival tudengil.

Kaugõppes õppimine nõuab tugevat motiveeritust ja püsivust. Enamus materjalist tuleb omandada iseseisvalt, mis võtab kindlasti rohkem aega, kui kuulata seda õppejõu poolt lahtiseletatuna. Selleks, et materjali omandada, tuleb tihti teha valikuid, mis ei ole enamuste inimestele tõenäoliselt eriti meelepärased. Kes siis sooviks õhtul peale tööd lugeda mõnda õpikut või loovutada vaba päev näiteks mõne essee kirjutamisele? Ilma tugeva motivatsioonita loobutakse õpingutest varem või hiljem, või muutub hariduse omandamine lihtsaks "ülikoolis käimiseks".

Kaugõppesse astujail on eelis omada töökohta ning arvestatavat praktilist kogemust oma alal. Õppima ei asuta tühja koha pealt ning on olemas ettekujutus, millist rakendust omandatavad teadmised tulevikus leiavad. Tõenäoliselt ei juhtu nii, et kord õppima asunud, ilmneb mõne aja pärast, et valdkond, mida õpitakse, ei olegi see, mis huvitab. Õpingutel on kindel eesmärk ning kindlad ootused õppetöö tulemuste suhtes.

Õpingud lõpetanud ning samal ajal vastaval alal töötanud kaugõppe tudeng on kindlasti tugevam spetsialist, kui mõnes muus õppevormis õppinud tudeng. Päevases statsionaarses õppevormis õppivad saavad küll mõnevõrra vügavama teoreetilise ettevalmistuse, kuid lõpetajatel puudub praktiline kogemus antud alal töötamiseks. Tööturul on aga kogemus

tugevaks eeliseks. Samuti loob lai silmaring, teoreetilised teadmised ning ala praktiline tundmine eeldused innovatiivsete lahenduste väljatöötamiseks.

Kõike eelpooltoodut kokkuvõttes võib julgelt väita, et kaugõpe on samaväärne kui teised õppevormid. Saadav haridus ei pruugi olla kehvema kvaliteediga ning kaugõppe lõpetanud tudengid viletsamad spetsialistid. Kõik sõltub siiski sellest, kuidas keegi hariduse omandamise on enda jaoks lahti mõtestanud.

Samas tekib küsimus, et miks ei laiene kaugõppes õppijatele samad õppuri staatusega seotud riikliku tagatised ja võimalused nagu päevases õppevormis õppijatele? Näiteks õppekulude (osaline) kompenseerimine riiklikust eelarvest või sõidusoodustused. Miks ei soosi maksusüsteem ettevõtete poolset õppekulude hüvitamist (erisoodustusmaks)? Miks on kaugõppe vormis õpetatavate kursuste nimekiri veel nii lühike?

Kasutatud kirjandus:

- [1] <http://www.hm.ee/uus/hm/client/index.php?035262301354842237>
<http://www.iiss.ee/nhdr/2002/PDF/EIA%202002%204.3.pdf>
<http://www.e-uni.ee/konverents/2004/slaidid/JakobKubarsepp.pdf>